

Związek Artystów Scen Polskich ZASP- Stowarzyszenie

00-536 Warszawa, Al. Ujazdowskie 45
+ 48 22 696 79 00 fax +48 22 696 79 09

www.zasp.pl
✉ zasp@zasp.pl

Warszawa, dnia 20 lipca 2022r.

Sz. P. Prof. dr hab. Piotr Gliński
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W imieniu Związku Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenia (dalej „ZASP”), będącego organizacją zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi m.in. artystów wykonawców prosimy o przyjęcie uwag ZASP do projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw z dnia 6 czerwca 2022 r., który ma implementować Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/789 z dnia 17 kwietnia 2019 r. ustanawiającej przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych transmisji online prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz do reemisji programów telewizyjnych i radiowych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 93/83/EWG (dalej „Dyrektywa 2019/789” określana w uzasadnieniu projektu ustawy jako „dyrektywa SATCAB II”) oraz Dyrektywę 2019/790 w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE (określana w uzasadnieniu projektu ustawy jako „DSM”).

1. Uwagi w zakresie dotyczącym reemisji oraz wprowadzania bezpośredniego

Projekt ustawy zmieniającej w zakresie dotyczącym **reemisji oraz wprowadzania bezpośredniego jest sprzeczny z literalnym brzmieniem dyrektywy, jej uzasadnieniem oraz dotychczasowym orzecznictwem TSUE.**

W myśl Dyrektywy 2019/789, warunkiem *sine qua non* definicji **reemisji** – poza równoczesnością, integralnością i pełnością przekazu programu - **jest** to, że program radiowy/telewizyjny jest **przez jego nadawcę udostępniony publicznie (został nadany przez samego nadawcę).**

Z kolei warunkiem *sine qua non* **wprowadzania bezpośredniego** jest to, że program radiowy/telewizyjny **nie jest przez jego nadawcę udostępniony publicznie** a jego publiczne udostępnienie następuje **jedynie za pośrednictwem dystrybutora.** Wprowadzanie bezpośrednie jest zatem **przekazem sygnału niosącego program w postaci zakodowanej.**

Reemisja i wprowadzanie bezpośrednie są zatem **dwoma różnymi pojęciami,** które są rozłączone. Łączenie tych dwóch pojęć **w jeden akt korzystania** – jak to czyni projekt ustawy – **jest sprzeczne z Dyrektywą 2019/789 i nie jest zasadne.**

Jedynie w przypadku, gdy program radiowy/telewizyjny jest jednocześnie publicznie udostępniany (nadawany) przez samego nadawcę oraz przekazywany do dystrybutora w celu jego reemisji, to tylko wówczas rozpowszechnianie programu przez dystrybutora może stanowić reemisję. W tym jednak przypadku, **działalność nadawcy programu stanowi nadawanie, zaś działalność dystrybutora stanowi reemisję. Są to zatem dwa akty eksploatacji a nie jeden !**

Połączenie reemisji i wprowadzania bezpośredniego w jedno pole prowadzi do paradoksalnej sytuacji, albowiem w myśl projektu ustawy, **cały proces komunikowania należy traktować jako reemisję,** a zatem pierwotny nadawca programu nie będzie dokonywał nadawania lecz **reemisji.** Co więcej, w myśl art. 21¹ ust. 3 projektu ustawy, *„Zgoda uprawnionego na nadawanie utworu przez organizację radiową lub telewizyjną stanowi jednocześnie zgodę na jego reemisję przez tę organizację przez wprowadzanie bezpośrednie.”* Projektowane regulacje są zatem wewnątrznie sprzeczne, albowiem – z jednej strony **cała czynności komunikowania jest reemisją** a - z drugiej strony mowa jest **o zgodzie na nadawanie** utworu.

Kwestia oceny prawnej tego rodzaju transmisji programów **była wcześniej przedmiotem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej**, w tym orzeczenia z 13.10.2011 r. w sprawie Airfield (C-431/09 i C-432/09), a także orzeczenia z dnia 19.11.2015 r. w sprawie SBS Belgium NV (C-325/14), które dały asumpt do normatywnego uregulowania tego procesu.

W wyroku w sprawie Airfield TSUE rozstrzygając spór dotyczący tego czy wprowadzanie bezpośrednio stanowi reemisję czy nadawanie, przesądził, że w sytuacji, w której podmiot dystrybuujący programy telewizyjne udostępnia programy swoim abonentom poprzez udostępnianie im stosownych środków do dekodowania przekazu, **to jego działalność stanowi udział w przekazie satelitarnym** tych programów przez nadawcę, przy czym nie ma znaczenia w jakiej postaci sygnały zawierające programy telewizyjne będą przekazywane (np. drogą kablową, satelitarną, czy też poprzez sieć Internet), a tym samym, że w takiej sytuacji mamy do czynienia z **nadawaniem satelitarnym, a nie reemisją** (por. motywy 78 – 83 wyroku TSUE w sprawie Airfield). Warto również zauważyć, że w przytoczonym powyżej wyroku TSUE **uznał za nieprawidłowe i nie mające podstaw prawnych stanowisko organizacji zbiorowego zarządzania Agicoa Belgium BVBA**, która reprezentowała belgijskich i międzynarodowych **producentów utworów audiowizualnych**. W toku postępowania przed TSUE organizacja ta twierdziła, iż działalność dystrybutora programów telewizyjnych polegała jedynie na tworzeniu pakietu usług nadawczych, nie zaś na rozprowadzaniu (emisji) programów telewizyjnych (motyw 37 wyroku). Zdaniem Agicoa okoliczność ta miała decydować o tym, że działalność dystrybutora programów telewizyjnych nie mogła zostać zakwalifikowana za udział w procesie nadawania, lecz powinna zostać uznana za reemisję utworów audiowizualnych. Stanowisko Agicoa było motywowane zapewne tym, że organizacja ta działa na rzecz **producentów utworów audiowizualnych**, którzy nabywając prawa do reemisji od współtwórców tych utworów oraz artystów wykonawców czerpią znaczne korzyści na tym polu. TSUE **nie podzielił stanowiska tej organizacji i zakwalifikował działalność operatora jako nadawanie satelitarne**.

Dyrektywa 2019/789, w ślad za orzeczeniem w sprawie Airfield oraz w sprawie SBS Belgium NV), stanowi zatem normatywne uregulowanie kwestii dotyczącej publicznego udostępniania w odniesieniu do transmitowania programów w drodze wprowadzenia bezpośredniego. Zgodnie z art. 2 pkt. 4 ww. dyrektywy „wprowadzanie

*bezpośrednie" oznacza proces techniczny, za pomocą którego organizacja radiowa lub telewizyjna przesyła swój sygnał będący nośnikiem programu organizacji innej niż organizacja radiowa lub telewizyjna w taki sposób, że sygnał ten nie jest publicznie dostępny w trakcie tego przesyłu. Z kolei, jak wskazano w motywie 20 Dyrektywy 2019/789, a także w art. 8 ust. 1, w sytuacji gdy organizacje radiowe i telewizyjne przekazują swój sygnał będący nośnikiem programu w drodze wprowadzania bezpośredniego **jedynie** dystrybutorom sygnału, nie przekazując swoich programów bezpośrednio odbiorcom, zaś dystrybutorzy sygnału przekazują ten sygnał będący nośnikiem programu odbiorcom, aby umożliwić im oglądanie lub wysłuchanie programów, **wówczas uznaje się, że miała miejsce tylko pojedyncza czynność publicznego komunikowania, w której uczestniczą, przez swój udział, organizacje radiowe i telewizyjne oraz dystrybutorzy sygnału.***

Biorąc pod uwagę powyższe, nie ulega wątpliwości, że prawodawca unijny formułując definicję „wprowadzania bezpośredniego” i przesądzając jednocześnie, że proces ten stanowi pojedynczą czynność publicznego komunikowania, w której uczestniczą dwa podmioty (tzn. nadawca i dystrybutor sygnału) **rozstrzygnął, że ta postać transmisji programów telewizyjnych i radiowych nie stanowi reemisji, albowiem jest to postać nadawania – publicznego komunikowania.**

Powyższą konstatację potwierdza również motyw 21 Dyrektywy 2019/789, w którym wskazano, że w przypadku gdy organizacje radiowe i telewizyjne przekazują swój sygnał będący nośnikiem programu bezpośrednio odbiorcom, **prowadząc tym samym pierwotną czynność transmisji, a jednocześnie transmitują ten sygnał innym organizacjom w procesie technicznym wprowadzania bezpośredniego**, np. w celu zapewnienia jakości sygnału do celów reemisji, wówczas transmisje tych innych organizacji stanowią czynność publicznego komunikowania **odrębną od czynności publicznego udostępniania prowadzonej przez organizację radiową lub telewizyjną**. I to w takich, ściśle wskazanych przez prawodawcę unijnego sytuacjach zastosowanie powinny mieć przepisy dotyczące **reemisji**.

Ustawodawca unijny wyraźnie wyróżnia zatem te dwa sposoby transmisji programów telewizyjnych (motyw 20 i motyw 21 dyrektywy 2019/789) i **tylko co do drugiego z nich przesądza o zastosowaniu przepisów dotyczących reemisji, ale tylko w odniesieniu do czynności dystrybutora a nie nadawcy!**

Jak już wskazano, jedną z niezbędnych przesłanek, która musi wystąpić, aby zakwalifikować dane działanie jako reemisję jest konieczność przejścia przez reemitenta od pierwotnego nadawcy programu radiowego lub telewizyjnego (w sposób równoczesny, integralny i pełny) **przekazywanego przez pierwotnego nadawcę do powszechnego odbioru**. Już z tego względu wprowadzania bezpośredniego nie sposób uznać za jeden akt reemisji. Zgodnie z definicją w art. 2 ust. 4 Dyrektywy 2019/789 organizacja radiowa lub telewizyjna przesyła bowiem swój sygnał będący nośnikiem programu dystrybutorowi w taki sposób, że sygnał ten **nie jest publicznie dostępny (jest on zakodowany)**. Podobnie definicja reemisji zawarta w art. 2 pkt. 2 Dyrektywy 2019/789 odwołuje się do reemisji **przeznaczonej do powszechnego odbioru pierwotnej transmisji programów telewizyjnych lub radiowych. Immanentną cechą reemisji jest zatem zaistnienie dwóch czynności publicznego udostępniania (pierwotnego i wtórnego), a zgodnie z definicją „wprowadzanie bezpośrednie” stanowi jedną czynność publicznego udostępniania, wobec czego nie ma żadnych prawnych podstaw do zakwalifikowania go jako jednego aktu reemisji.**

Wydawać by się mogło, że polski projektodawca również ma tego świadomość, bowiem w uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 6 czerwca 2022 r. czytamy, że *„w przypadku „wprowadzenia bezpośredniego” organizacja radiowa lub telewizyjna nie nadaje zatem swojego programu (nie jest nadawcą), a jedynie przekazuje swój „sygnał będący nośnikiem programu” wybranemu użytkownikowi. Z kolei ten użytkownik nie dokonuje reemisji (nie jest reemitentem), ponieważ programy, które rozpowszechnia, nie są równolegle nadawane. W praktyce rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych przekazywanych w drodze „wprowadzenia bezpośredniego” bardzo przypomina reemisję i ekonomicznie ma zasadniczo taki sam sens. W aktualnym stanie prawnym nie jest jednak reemisją, a sposobem rozpowszechniania utworów i przedmiotów praw pokrewnych, który nie został normatywnie wyodrębniony jako pole eksploatacji.”* (str. 15 uzasadnienia projektu ustawy z dnia 6 czerwca 2022 r.). Polski projektodawca zdaje się rozumieć charakter działania procesu wprowadzania bezpośredniego, jednak, z jakiejś przyczyny, zamiast prawidłowo, zgodnie z wolą prawodawcy europejskiego i na wzór krajów członkowskich, które dokonały już implementacji Dyrektywy 2019/789, potraktować ten proces jako postać nadawania, **dokonuje prawnie nieuzasadnionej modyfikacji**

definicji reemitowania tylko po to, by móc zakwalifikować proces wprowadzania bezpośredniego programów telewizyjnych i radiowych jako jeden akt reemisji.

Wobec powyższego, projekt ustawy z wdrażającej do polskiego porządku prawnego dyrektywę 2019/789, a kwalifikujący wprowadzanie bezpośrednio jako jeden akt reemisji **uznać należy za całkowicie błędną implementację postanowień dyrektywy, która w konsekwencji doprowadzi do pokrzywdzenia twórców i artystów wykonawców (przede wszystkim filmowych) kosztem producentów filmowych, którzy już teraz czerpią znaczne profity ze zbiorowego zarządzania.**

Co istotne, polski ustawodawca w projekcie i uzasadnieniu zmiany ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 6 czerwca 2022 r. całkowicie pomija argumenty płynące z motywu 20 i 21 Dyrektywy 2019/789. Skupia się natomiast na motywie 14 Dyrektywy 2019/789, wyciągając z niego jednak całkowicie błędne wnioski, wyraża przekonanie, że ustawodawca unijny wychodzi „*naprzeciw ewentualnym próbom objęcia przez krajowych ustawodawców definicją reemisji także rozpowszechniania tym sposobem programów udostępnionych drogą „wprowadzenia bezpośredniego”*” (str. 13 uzasadnienia projektu ustawy z dnia 6 czerwca 2022 r.) poprzez wskazanie, w motywie 14, iż nie jest istotne, w jaki sposób reemitent otrzymuje sygnał będący nośnikiem programu od organizacji radiowej lub telewizyjnej.

Jak już wykazano, z powyższym przekonaniem nie sposób się jednak zgodzić. W motywie 14 Dyrektywy 2019/789 jednoznacznie wskazano, że „*reemitenci mogą uzyskiwać sygnał będący nośnikiem programu od organizacji radiowych i telewizyjnych, **które same przekazują ten sygnał do odbioru publicznego**, na różne sposoby, na przykład w drodze wychwytywania sygnału przekazywanego przez organizacje radiowe i telewizyjne lub odbioru sygnału bezpośrednio od tych organizacji w procesie technicznym wprowadzania bezpośredniego.*”. W cytowanym motywie ustawodawca unijny w istocie wyjaśnia, że **z punktu widzenia reemisji** nie ma znaczenia sposób, w jaki operator otrzymuje sygnał (będący nośnikiem programu) od organizacji nadawczej, niemniej **w żaden sposób nie wychodzi jednak naprzeciw uznaniu wprowadzania bezpośredniego za jeden akt reemisji, bowiem sam nie uznaje tego procesu za postać reemisji.** Dyrektywa 2019/789 nie wprowadza żadnej nadzwyczajnej rewolucji w zakresie pól eksploatacji utworów i przedmiotów praw pokrewnych, w dalszym ciągu utrzymuje istnienie rozgraniczenia między reemisją a nadawaniem, które stanowią przecież **rozłączne pola eksploatacji utworów i przedmiotów praw pokrewnych**, dotyczą zupełnie innego sposobu rozpowszechniania. W konsekwencji w powyższym motywie **nie można poszukiwać**

argumentów dla błędnej implementacji Dyrektywy 2019/789, zarówno w zakresie pojęcia reemisji, jak i pojęcia wprowadzania bezpośredniego.

Uzasadnieniem dla nieprawidłowej implementacji Dyrektywy 2019/789 nie mogą być również chęci zminimalizowania przez polskiego ustawodawcę zmian w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych, chęć zachowania dotychczasowego brzmienia zezwoleń na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi czy, ostatecznie, chęć utrzymania istniejącej (choć, jak wynika z powyższego) nieprawidłowej praktyki (por. str. 16 uzasadnienia projektu z 6 czerwca 2022 r.). Implementacja tej dyrektywy nie ma bowiem żadnego wpływu na treść zezwoleń organizacji zbiorowego zarządzania oraz dotychczasową typologię pól eksploatacji.

ZASP w ramach niniejszego pisma, w formie załącznika nr 1 do niniejszego pisma, przedstawia projekt przepisów wdrażających dyrektywę 2019/789 do polskiego prawa autorskiego w sposób zgody z wolą prawodawcy unijnego, zgodny z dotychczasowym orzecznictwem TSUE, który nie będzie zawierał „szeregu zmian” tej ustawy, a będzie korespondował z celem Dyrektywy 2019/789.

Jak wynika z analizy projektu i jego uzasadnienia przy pracach nad projektem zmian z 6 czerwca 2022 r. polski ustawodawca całkowicie pominął stanowisko przedstawione przez Katedrę Prawa Własności Intelektualnej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie pytań sformułowanych w ramach konsultacji publicznych dotyczących wdrożenia m.in. Dyrektywy 2019/789. Przedstawiciele Katedry na sformułowane przez MKiDN pytanie w jaki sposób należy potraktować „wprowadzanie bezpośrednie” w rozumieniu art. 2 pkt 4 w zw. z art. 8 Dyrektywy 2019/789 jednoznacznie wskazali, że *„bezpośrednie wprowadzanie jest bowiem jednym ze sposobów nadawania. Nie stanowi ono odrębnej formy eksploatacji utworów i przedmiotów praw pokrewnych, które – w świetle kryteriów przyjętych w polskiej doktrynie prawa autorskiego – mogłoby stanowić „nowe” pole eksploatacji. W rozumieniu art. 2 pkt 4 oraz art. 8 dyrektywy nie chodzi tu natomiast o reemisję, która jest odrębnym (od nadawania) polem eksploatacji.”* W naszej ocenie ustawodawca w projekcie z 6 czerwca 2022 r. powinien uwzględnić stanowisko przedstawicieli doktryny.

Aktualnie przyjęte przez polskiego ustawodawcę w projekcie zmian ustawy z dnia 6 czerwca 2022 r. rozwiązania są sprzeczne z dotychczasowym orzecznictwem

TSUE, z brzmieniem Dyrektywy 2019/789 oraz odbiegają od przyjętej na poziomie wspólnotowym definicji wprowadzania bezpośredniego i **w obecnym kształcie nie mogą zostać zaakceptowane**. ZASP nie może zgodzić się na implementację dyrektywy o proponowanej treści, która w swoich skutkach w dalszym ciągu utrzymuje stan pozbawienia artystów wykonawców należnych im praw.

Praktyka kwalifikowania rozpowszechniania programów przez dystrybutorów w drodze wprowadzania bezpośredniego jako reemisji niewątpliwie działa na korzyść organizacji zbiorowego zarządzania reprezentujących producentów filmowych i telewizyjnych. ZASP, mając na względzie orzecznictwo unijne, od lat działa na rzecz zmiany tej praktyki i dąży do prawidłowej kwalifikacji korzystania z przedmiotów praw pokrewnych w ramach wprowadzania bezpośredniego, w tym do uzyskania należnego uprawnionym, których prawami zarządza, wynagrodzenia za korzystanie z ich artystycznych wykonań. Stąd też, środowisko aktorskie, z nadzieją i niecierpliwością czekało na wdrożenie do polskiej ustawy przepisów unijnych, które miały zagwarantować im pewność prawa i utrzymanie wysokiego poziomu ochrony ich praw.

Niestety w omawianym zakresie projektodawca zdecydował się na **całkowite pominięcie dotychczasowego dorobku orzecznictwa wspólnotowego, doktryny, a przede wszystkim prawodawstwa unijnego** i przedstawił projekt zmiany polskiej ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, który nie chroni w sposób należyty prawa współtwórców utworu audiowizualnego i artystów wykonawców, umacnia zaś nadrzędną pozycję środowiska producenckiego.

Należy również zauważyć, że **w żadnym z kilkunastu państw unijnych, w których doszło do implementacji dyrektywy SATCAB II, publiczne komunikowanie programów radiowych/telewizyjnych w drodze wprowadzania bezpośredniego nie zostało uznane za jeden akt reemisji !**

2. Proponowane zmiany przepisów w zakresie wynagrodzenia artystów wykonawców

2.1. Zmiany w art.70 ust.2¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

ZASP z satysfakcją i pełną akceptacją przyjmuje, iż w przedmiotowym projekcie proponuje się dodanie w art.70 ust.2¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych – pkt 5) w brzmieniu „*stosownego wynagrodzenia z tytułu publicznego udostępniania utworu w takim sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym*”. Zapis ten z jednej strony implementuje w sposób prawidłowy postanowienia dyrektywy, nadto też uwzględnia mający miejsce rozwój technologiczny oraz gwałtowny postęp i rozwój eksploatacji utworów audiowizualnych na tym polu eksploatacji.

Jednocześnie w ocenie ZASP istnieje konieczność dodania w art.70 ust.2¹ pkt 5) w brzmieniu „*stosownego wynagrodzenia z tytułu reemitowania utworu audiowizualnego*”. Powyższy zapis jest konieczny w celu uporządkowania zasad otrzymywania przez uprawnionych dodatkowego stosownego wynagrodzenia i zapewnienia uprawnionym współtwórcom utworu audiowizualnego oraz artystom wykonawcom dodatkowego, stosownego wynagrodzenia w sposób analogiczny jak na innych polach eksploatacji objętych tym przepisem.

Jest to jak najbardziej uzasadnione w świetle treści art.18 Dyrektywy DSM, celu i rezultatu jaki określa ten przepis. Biorąc pod uwagę istniejący stan faktyczny polegający na nabywaniu przez producentów jako strony silniejszej od współtwórców utworów audiowizualnych oraz artystów wykonawców autorskich praw majątkowych i praw pokrewnych w pełnym zakresie, w tym na polu eksploatacji reemitowanie oraz fakt jak wielkie korzyści czerpią z tego pola eksploatacji podmioty dokonujące reemitowania oraz producenci utworów audiowizualnych – całkowicie uzasadnione jest również z tego punktu widzenia stworzenie regulacji która usunie wszelkie wątpliwości w tym zakresie. Podnieść bowiem należy, iż brak wymienienia tego pola w art.70 ust.2¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych powoduje, iż część użytkowników odmawia zapłaty wynagrodzenia z tego tytułu na rzecz uprawnionych, kwestionując obowiązek jego zapłaty, co powoduje konieczność rozstrzygnięcia takich sporów na drodze sądowej, również co do samej zasady.

2.2. Stosowne wynagrodzenie z tytułu publicznego udostępniania artystycznego wykonania utworu literackiego, muzycznego i słowno – muzycznego w takim sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym

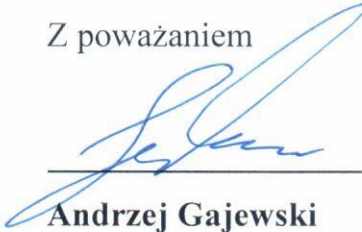
W ocenie ZASP, w świetle art.18 dyrektywy DSM nie ma podstaw, aby przy implementacji przedmiotowej dyrektywy DSM, biorąc pod uwagę jej zakres i wykładnię nie wprowadzić zapisów przewidujących stosowne dodatkowe wynagrodzenie z tytułu publicznego udostępniania artystycznego wykonania utworu literackiego, muzycznego i słowno - muzycznego w takim sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym mających miejsce poza utworem audiowizualnym, nawet w wypadku zbycia tych praw np. poprzez jego dodanie w art.86 ust.3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Podnieść należy, iż w aktualnym stanie prawnym praktyką rynkową jest wobec mocniejszej pozycji producentów jest nabywanie przez producentów całości praw pokrewnych od aktorów czy innych artystów wykonawców również na tym polu eksploatacji. Powyższe oznacza, iż mająca coraz większy zasięg eksploatacja na tym polu artystycznych wykonań, w tym wykonań aktorskich i osiągnięcie z tego tytułu coraz bardziej znaczących przychodów przez użytkowników nie przekłada się na korzyści na rzecz artystów wykonawców. W przypadku ZASP takie nieaudiowizualne formy, jak utwory audialne jak słuchowiska, teatry radiowe, audiobooki, rejestracje audialne i audiowizualne zawierające artystyczne wykonania aktorskie pozostają na tym polu eksploatacji poza sferą ich tantiemizowania.

W ocenie ZASP przy pracach ustawodawczych należy rozważyć i wprowadzić analogiczne do art.70 ust.2¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych rozwiązania dla artystycznych wykonań utworów słownych, literackich, muzycznych i słowno-muzycznych, jako wynagrodzenia analogicznie nie podlegające zbyciu, zrzeczeniu się czy egzekucji wypłacane przez podmioty zobowiązane za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania.

W załączeniu przedstawiamy szczegółową propozycję zmian przepisów dotyczących wprowadzania bezpośredniego i reemisji wraz z uzasadnieniem.

Z poważaniem

Andrzej Gajewski

Dyrektor Generalny ZASP

**PROPOZYCJA ZMIAN
USTAWY Z DNIA 4 LUTEGO 1994 R. O PRAWIE AUTORSKIM
I PRAWACH POKREWNYCH
ORAZ USTAWY Z DNIA 15 CZERWCA 2018 R. O ZBIOROWYM
ZARZĄDZANIU PRAWAMI AUTORSKIMI I PRAWAMI POKREWNYMI
W RAMACH IMPLEMENTACJI DYREKTYWY 2019/789
W ODNIESIENIU DO WPROWADZANIA BEZPOŚREDNIEGO I
REEMITOWANIA**

I. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Ustawowe definicje (zmiany i nowe przepisy)

Art. 6 ust. 1

(zmiana) 4) nadawaniem utworu jest jego rozpowszechnianie:

- a) drogą emisji radiowej lub telewizyjnej, prowadzonej w sposób bezprzewodowy (naziemny lub satelitarny) lub w sposób przewodowy, lub
- b) drogą wyłącznie wprowadzania bezpośredniego przez organizację radiową lub telewizyjną z jednoczesnym przekazem do powszechnego odbioru przez organizację inną niż organizacja radiowa lub telewizyjna otrzymanego przez nią sygnału będącego nośnikiem programu;

(zmiana) 5) reemitowaniem utworu jest jego rozpowszechnianie przez inny podmiot niż pierwotnie nadający lub pod którego kontrolą i na którego odpowiedzialność takie pierwotne nadanie zostało przeprowadzone, niezależnie od sposobu, w jaki podmiot ten otrzymał sygnał będący nośnikiem programu od organizacji radiowej lub telewizyjnej w celu jego reemitowania, poprzez równoczesny, integralny i pełny przekaz programów organizacji radiowych i telewizyjnych, jeżeli pierwotna transmisja tych programów była przeznaczona do powszechnego odbioru i odbyła się drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym satelitarną, lecz nie była transmisją online, a w przypadku dokonywania powyższego przekazu za pośrednictwem usługi dostępu do Internetu zdefiniowanej w art. 2 akapit 2 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiającego środki dotyczące dostępu do otwartego internetu oraz zmieniającego dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu

w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (Dz. Urz. UE L 310 z 26.11.2015, str. 1), jeżeli przekaz ten odbywa się w środowisku kontrolowanym;

(dodanie) 21) wprowadzaniem bezpośrednim jest proces techniczny, za pomocą którego organizacja radiowa lub telewizyjna przesyła swój sygnał będący nośnikiem programu organizacji innej niż organizacja radiowa lub telewizyjna w taki sposób, że sygnał ten nie jest publicznie dostępny w trakcie tego przesyłu;

(dodanie) 22) środowiskiem kontrolowanym jest środowisko, w którym reemitent dokonuje zabezpieczonego reemitowania do upoważnionych użytkowników;

2. Obowiązkowe pośrednictwo (nowy przepis)

(dodanie) Art. 21⁴

1. Jeżeli organizacja radiowa lub telewizyjna przesyła sygnał będący nośnikiem programu wyłącznie w drodze wprowadzania bezpośredniego organizacji innej niż organizacja radiowa lub telewizyjna, z jednoczesnym przekazem tego sygnału przez tę inną organizację do powszechnego odbioru, wówczas uważa się, że obie te organizacje uczestniczą w pojedynczej czynności nadawania.

2. W przypadku wskazanym w ust. 1, organizacji radiowej lub telewizyjnej i organizacji innej niż organizacja radiowa lub telewizyjna wolno nadawać utwory wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli organizacja radiowa lub telewizyjna emituje swój sygnał będący nośnikiem programu bezpośrednio do powszechnego odbioru i jednocześnie przesyła ten sygnał organizacjom innym niż organizacje radiowe lub telewizyjne w drodze wprowadzania bezpośredniego. Wówczas do organizacji innych niż organizacje radiowe lub telewizyjne stosuje się przepis art. 21¹ ust. 1.

4. Obowiązku pośrednictwa właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 2, nie stosuje się do praw, z których organizacja radiowa lub telewizyjna korzysta w odniesieniu do nadawania określonego w art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. b), niezależnie od tego czy dane prawa należą do tej organizacji, czy też zostały na nią przeniesione przez innego uprawnionego.

5. W przypadku sporów związanych z zawarciem i warunkami umowy, o której mowa w ust. 2, stosuje się przepis art. 85 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.

3. Inne zmiany ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

(zmiana) Art. 92

Do artystycznych wykonań stosuje się odpowiednio przepisy art. 8-10, art. 12, art. 18, art. 21-21⁴, art. 41-45, art. 47-49, art. 52-55, art. 57-59, art. 62-68, art. 71 i art. 78.

Art. 95¹

(zmiana) 2. Do fonogramów i wideogramów stosuje się odpowiednio przepisy art. 21¹-21⁴.

4. Zmiana przepisu przejściowego projektu z dnia 6 czerwca 2022 r. ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw

Art. 4 ust. 2 projektowanej ustawy

Art. 4

(zmiana) 2. Do obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zgód uprawnionego na rozpowszechnianie utworów lub przedmiotów praw pokrewnych udostępnionych rozpowszechniającemu drogą wprowadzania bezpośredniego, przepis art. 21⁴ ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się począwszy od dnia 7 czerwca 2025 r., jeżeli zgody te wygasają po tej dacie.

II. Ustawa z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi

1. Zmiana przepisów ustawy

Art. 5

(zmiana) 2. W zakresie, w jakim art. 21-21⁴, art. 25 ust. 4 oraz art. 70 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przewidują obowiązek zawarcia umowy lub zapłaty wynagrodzenia za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania, prawami danej kategorii uprawnionych do danego rodzaju utworów lub przedmiotów

praw pokrewnych na danym polu eksploatacji, którzy nie zawarli umowy o zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi z żadną organizacją, zbiorowo zarządza ta organizacja, która jest reprezentatywna w odniesieniu do tych praw.

Art. 64

(zmiana) ust. 1 pkt 3) rozwiązywanie sporów związanych z zawarciem i warunkami umowy, o której mowa w art. 21¹ ust. 1 i art. 21⁴ ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych;

UZASADNIENIE DO PROPONOWANYCH ZMIAN PRZEPISÓW

Celem proponowanych zmian do ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: „ustawa o prawie autorskim”) oraz do ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (dalej: „ustawa o zbiorowym zarządzaniu”) jest prawidłowa implementacja do polskiego prawa przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/789 z dnia 17 kwietnia 2019 r. ustanawiającej przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych transmisji online prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz do reemisji programów telewizyjnych i radiowych oraz zmieniającej dyrektywę Rady 93/83/EWG (dalej: „dyrektywa 2019/789”), regulującej m.in. zagadnienie reemitowania oraz transmisji programów w drodze wprowadzenia bezpośredniego.

Rozpowszechnianie w drodze wprowadzania bezpośredniego było już uprzednio przedmiotem analizy dokonywanej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Trybunał w orzeczeniu z 13.10.2011 r. w sprawie *Airfield* (C-431/09 i C-432/09) rozstrzygając spór dotyczący tego czy rozpowszechnianie w drodze wprowadzania bezpośredniego stanowi reemisję, czy nadawanie, przesądził, że udostępnianie programów telewizyjnych przez dystrybutora swoim abonentom stanowi udział w przekazie satelitarnym tych programów, a tym samym, że w takiej sytuacji mamy do czynienia z nadawaniem, a nie reemisją (por. motywy 78 – 83 wyroku TSUE w sprawie *Airfield*). Powyższe rozstrzygnięcie Trybunału stanowiło asumpt do normatywnego uregulowania kwestii rozpowszechniania w drodze wprowadzania bezpośredniego.

Celem dyrektywy 2019/789 jest zagwarantowanie uprawnionym wysokiego poziomu ochrony ich praw oraz zapewnienie pewności prawa, w tym ustalenie prawnego charakteru procesu wprowadzania bezpośredniego i przesądzenie kwestii obowiązku uzyskania od podmiotów uprawnionych zezwolenia na własny udział danej organizacji w pojedynczej czynności publicznego komunikowania (por. motyw 20 dyrektywy 2019/789). W ramach implementacji dyrektywy 2019/789 do polskiej ustawy o prawie autorskim i ustawy o zbiorowym zarządzaniu powinno nastąpić prawne uregulowanie procesu wprowadzania bezpośredniego programów radiowych i telewizyjnych, zgodnie ze wskazanym powyżej celem dyrektywy 2019/789 i jej motywami. Właściwa implementacja przepisów przedmiotowej dyrektywy ma szczególnie istotne znaczenie dla ochrony prawnych i materialnych interesów twórców i artystów filmowych. Poniżej przedstawione zostaje szczegółowe uzasadnienie proponowanych zmian do ww. ustaw.

I. Reemitowanie (proponowany art. 6 ust. 1 pkt 5 i pkt 22 ustawy o prawie autorskim)

1. Definicja z art. 2 pkt 2 dyrektywy 2019/789 wymienia przesłanki, które muszą zostać kumulatywnie spełnione, aby rozpowszechnianie mogło być zakwalifikowane jako reemisja (reemitowanie).

Pierwsza z nich stanowi, że reemitowanie może dotyczyć wyłącznie **pierwotnego przekazu programów radiowych lub telewizyjnych przeznaczonych przez ich nadawców do powszechnego odbioru.**

Druga przesłanka przewiduje, że reemisji programu radiowego lub telewizyjnego może dokonywać jedynie **inny podmiot niż pierwotnie nadający taki program.**

Trzecia przesłanka stanowi natomiast, że reemitowanie jest przekazem **równoczesnym z pierwotnym nadaniem** programu radiowego lub telewizyjnego oraz że przekaz ten dotyczy **całości tego programu i bez jego zmian.**

Poza wskazanymi wyżej przesłankami, definicja reemisji zawarta w implementowanej dyrektywie przewiduje, że:

- a) pierwotna transmisja przez nadawcę może odbywać się drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym satelitarną, z wyłączeniem jednak transmisji online;

- b) nie ma znaczenia sposób, w jaki reemitent otrzymuje sygnał będący nośnikiem programu od organizacji radiowej lub telewizyjnej w celu reemisji,
- c) reemisja dokonywana za pośrednictwem usług dostępu do Internetu może być prowadzona jedynie w środowisku kontrolowanym.
2. Wymaga podkreślenia, że dyrektywa 2019/789 dokonuje **wyraźnego rozróżnienia definicyjnego reemisji i wprowadzania bezpośredniego**. Przesłanką różnicującą powyższe pojęcia jest powszechna dostępność sygnału, **który inicjuje przekaz programu**. Jak już wskazano, w przypadku reemisji przekaz ten **musi być powszechnie dostępny**. Natomiast w przypadku wprowadzania bezpośredniego przekaz ten **nie może być powszechnie dostępny**. Oznacza to, że **wprowadzanie bezpośrednio wyklucza reemisję**, chyba że **obok wprowadzania bezpośredniego** organizacja radiowa lub telewizyjna dokonuje **jednocześnie przekazu powszechnie dostępnego (nadawania)**.
3. Chociaż w myśl definicji reemisji i motywu 14 z dyrektywy 2019/789 sam sposób uzyskania przez reemitenta sygnału będącego nośnikiem programu jest bez znaczenia, to w dalszym ciągu, aby dany przekaz zakwalifikować jako reemisję, musi on spełnić przesłankę **pierwotnego przekazu programów radiowych lub telewizyjnych przez ich nadawców do powszechnego odbioru**.
4. Zaprojektowany przepis wprowadza zatem stosowną zmianę definicji reemisji z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o prawie autorskim, z uwzględnieniem wszystkim niezbędnych przesłanek reemisji i zgodnie z wolą ustawodawcy europejskiego.
5. W ślad za zmianą definicji reemisji, pojawi się również konieczność zdefiniowania pojęcia środowiska kontrolowanego, użytego zarówno w definicji reemisji z dyrektywy 2019/789, jak i w proponowanej zmianie definicji reemisji w ustawie o prawie autorskim. Wobec tego zaproponowano dodanie w art. 6 ust. 1 punktu 22, w którym zostało zdefiniowane pojęcie środowiska kontrolowanego.

II. Wprowadzanie bezpośrednio (proponowany art. 6 ust. 1 pkt 4 i 21 oraz art. 21⁴ ustawy o prawie autorskim)

1. Jak już wspomiano, wprowadzanie bezpośrednie nie jest pojęciem nowym, wykreowanym na potrzeby dyrektywy 2019/789, a procesem technicznym, który od lat znajduje zastosowanie w praktyce, a który do tej pory nie został prawnie uregulowany. Był jednak analizowany zarówno przez TSUE (o czym mowa powyżej), jak i przez doktrynę. Ustawodawca unijny, w celu zagwarantowania pewności prawa i utrzymania wysokiego poziomu ochrony podmiotów uprawnionych (motyw 20 dyrektywy 2019/789), w ślad za wspomnianym orzeczeniem, zdecydował się dokonać prawnej regulacji tego procesu.
2. Wprowadzanie bezpośrednie jest jedynie technicznym sposobem przekazu sygnału będącego nośnikiem programu, które *per se* nie jest polem eksploatacji w rozumieniu prawa autorskiego.
3. Wprowadzanie bezpośrednie umożliwia organizacjom radiowym i telewizyjnym przekaz ich programów do publiczności przy udziale dystrybutora. Wprowadzania bezpośredniego nie można jednak utożsamiać, mimo powierzchownych podobieństw, wyłącznie z reemisją. Jak już powyżej wskazano, jedną z koniecznych przesłanek reemisji jest to, że program radiowy lub telewizyjny winien być przez pierwotnego nadawcę udostępniony publicznie. Z kolei, jak wynika z definicji zawartej w art. 2 pkt 4 dyrektywy 2019/789, w procesie wprowadzania bezpośredniego istotne jest to, że program radiowy lub telewizyjny **nie jest przez pierwotnego nadawcę (organizację radiową lub telewizyjną) udostępniony publicznie, a jego publiczne udostępnienie następuje jedynie za pośrednictwem organizacji innej niż organizacja radiowa lub telewizyjna.**
4. Ustawodawca unijny przesądził jednocześnie, że w przypadku, gdy organizacje radiowe lub telewizyjne przekazują swój sygnał będący nośnikiem programu bezpośrednio odbiorcom, prowadząc tym samym pierwotną czynność transmisji, a **jednocześnie** transmitują ten sygnał innym organizacjom w procesie technicznym wprowadzania bezpośredniego, to **nie mamy do czynienia z pojedynczą czynnością publicznego komunikowania, bowiem transmisje tych innych organizacji stanowią czynność publicznego komunikowania odrębną od czynności publicznego udostępniania prowadzonej przez organizację radiową lub**

telewizyjną (motyw 21 dyrektywy 2019/789). **Wyłącznie w takim przypadku rozpowszechnianie programu (otrzymanego w drodze wprowadzania bezpośredniego) przez dystrybutora może stanowić reemisję.** Przypadek ten został opisany przez prawodawcę unijnego również w motywie 14 dyrektywy 2019/789, w którym do jednego ze sposobów otrzymania przez reemitenta sygnału będącego nośnikiem programu zakwalifikowano wprowadzanie bezpośrednie.

5. Dyrektywa 2019/789 została implementowana do prawa krajowego przez większość państw wspólnoty europejskiej. W krajach takich jak Niemcy, Francja, Włochy, Hiszpania czy Litwa proces wprowadzania bezpośredniego uregulowany został odrębnie od procesu reemisji, a poszczególni ustawodawcy przy redagowaniu przepisów krajowych zazwyczaj opierali się na brzmieniu art. 8 dyrektywy 2019/789 i jednolicie wskazywali, że w sytuacji przekazywania sygnałów zawierających programy telewizyjne i radiowe w drodze wprowadzania bezpośredniego, organizacja radiowa lub telewizyjna i organizacja inna niż organizacja radiowa lub telewizyjna (dystrybutor sygnału) są uważani za uczestników pojedynczej czynności publicznego komunikowania. W żadnym z powyższych państw nie zdecydowano o zakwalifikowaniu rozpowszechniania w drodze wprowadzania bezpośredniego jako reemisji.
6. Również w ramach konsultacji publicznych dotyczących wdrożenia dyrektywy 2019/789 do polskiego porządku krajowego, na pytanie zadane przez MKiDN jak rozumieć proces wprowadzania bezpośredniego, żadna z udzielających odpowiedzi organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub pokrewnymi w Polsce nie zakwalifikowała rozpowszechniania w drodze wprowadzania bezpośredniego wprost jako reemisji.
7. Z uwagi na powyższe, rozpowszechnianie utworów drogą **wyłącznie** wprowadzania bezpośredniego przez organizację radiową lub telewizyjną **z jednoczesnym przekazem do powszechnego odbioru przez organizację inną niż organizacja radiowa lub telewizyjna** otrzymanego przez nią sygnału będącego nośnikiem programu, uznać należy za postać nadawania, w której występują dwa podmioty. Przyjęcie takiego stanowiska znajduje potwierdzenie w treści dyrektywy 2019/789, treści orzeczenia w sprawie Airfield, a także w stanowisku wyrażonym w ramach

konsultacji publicznych m.in. przez Katedrę Prawa Własności Intelektualnej WPiA UJ, w którym przedstawiciele Katedry jednoznacznie uznali, że rozpowszechnianie w drodze wprowadzania bezpośredniego jest jednym ze sposobów nadawania.

8. Z powyższych względu zaproponowana została zmiana definicji nadawania z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o prawie autorskim poprzez objęcie zakresem tej definicji również rozpowszechniania utworu drogą wyłącznie wprowadzania bezpośredniego przez organizację radiową lub telewizyjną z jednoczesnym przekazem do powszechnego odbioru przez organizację inną niż organizacja radiowa lub telewizyjna otrzymanego przez nią sygnału będącego nośnikiem programu. Zaproponowano również dodanie do art. 6 ust. 1 punktu 21) zawierającego definicję wprowadzania bezpośredniego.
9. Wdrażając art. 8 dyrektywy 2019/789, projektowane zmiany ustawy o prawie autorskim zakładają dodanie nowego przepisu art. 21⁴ kwalifikującego transmisję programów dokonywaną w drodze wprowadzania bezpośredniego jako pojedynczą czynność nadawania, w której uczestniczą zarówno organizacja radiowa lub telewizyjna, jak i organizacja inna niż organizacja radiowa lub telewizyjna, przy czym zarówno jedna, jak i druga organizacja winny na swój udział uzyskać stosowne zezwolenia, a także przesądzającego jedyny przypadek, w którym transmisję programów drogą wprowadzania bezpośredniego uznać można za reemisję.
10. Dodatkowo, proponowane zmiany wprowadzają obowiązkowe pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania w udzieleniu zezwolenia na nadawanie utworów drogą wprowadzania bezpośredniego. Przewidują również wyłączenie obowiązkowego pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania w odniesieniu do własnych produkcji organizacji radiowych lub telewizyjnych (tzw. home production). Takie rozwiązanie jest zgodne z art. 8 ust. 2 dyrektywy 2019/789 i gwarantuje skuteczną ochronę praw uprawnionych, a także stanowi ułatwienie dla organizacji innych niż organizacje radiowe lub telewizyjne, które obciąża obowiązek związany z weryfikacją lub pozyskiwaniem praw, z wyjątkiem praw posiadanych przez organizacje radiowe lub telewizyjne.

11. Proponowane zmiany wskazują również na możliwość rozwiązywania sporów powstałych w związku z zawarciem i warunkami umowy, o której mowa powyżej, w drodze mediacji, o której mowa w art. 85 ustawy o zbiorowym zarządzaniu.

III. Zmiana brzmienia przepisu przejściowego (art. 4 ust. 2 rządowego projektu zmiany ustawy)

W celu umożliwienia organizacjom radiowym lub telewizyjnym, dystrybutorom sygnału i podmiotom uprawnionym dostosowania się do nowych zasad dotyczących korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w drodze wprowadzania bezpośredniego proponuje się wprowadzenie przepisu przejściowego, zgodnie z którym do obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zgodę uprawnionego na rozpowszechnianie utworów lub przedmiotów praw pokrewnych udostępnionych rozpowszechniającemu drogą wprowadzania bezpośredniego, przepis art. 21⁴ ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się począwszy od dnia 7 czerwca 2025 r., jeżeli zgody te wygasają po tej dacie.

IV. Pozostałe zmiany w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych (proponowana zmiana art. 92 i 95¹ ust. 2 ustawy o prawie autorskim)

Propozycje zmian przepisów art. 92 i art. 95¹ ust. 2 ustawy o prawie autorskim, są zmianami porządkowymi, związanymi z dodaniem nowego art. 21⁴, który powinien znaleźć odpowiednie zastosowanie również do artystycznych wykonań oraz fonogramów i wideogramów.

V. Zmiany w ustawie o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (proponowana zmiana art. 5 ust. 2 i art. 64 ust. 1 pkt. 3 ustawy o zbiorowym zarządzaniu)

1. Propozycja wprowadzenia zmian do ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi związana jest z wprowadzeniem w projektowanym art. 21⁴ ustawy o prawie autorskim obowiązkowego pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania. W związku z powyższym powstała konieczność odpowiedniego dostosowania przepisu art. 5 ust. 2 ustawy o zbiorowym zarządzaniu.

2. W ślad za proponowaną możliwością rozwiązywania sporów powstałych w związku z zawarciem i warunkami umowy między organizacją radiową lub telewizyjną i organizacją inną niż organizacja radiowa lub telewizyjna oraz organizacją zbiorowego zarządzania w drodze mediacji, o której mowa w art. 85 ustawy o zbiorowym zarządzaniu, powstała również konieczność odpowiedniego dostosowania przepisu art. 64 ust. 1 pkt 3 ustawy o zbiorowym zarządzaniu.

DYREKTOR GENERALNY

Andrzej Gajewski